

4. Надання державної фінансової підтримки на будівництво суден через механізм здевелювання кредитів банків (в межах реалізації національних програм);

5. Економічне стимулювання залучення інвестицій на переоснащення та модернізацію вітчизняних верфей і потужностей заводів суднового машинобудування і приладобудування (в межах реалізації національних програм);

6. Надання державної підтримки суднобудівним науково-дослідним та проектним організаціям для виконання робіт за науково-технічною програмою «Продукція суднобудування» в частині розробки та організації випуску виробів суднового машинобудування і морського приладобудування та виконання науково-дослідницьких робіт (в межах реалізації національних програм);

7. Створення умов для залучення в галузь молодих працівників, особливо робочих професій (в межах реалізації національних програм).

Ресурсна підтримка суднобудування: передбачатиме обмежене використання коштів державного бюджету лише для вирішення питань удосконалення конкурентоспроможності галузі; надаватиметься тільки в межах реалізації національних програм відновлення галузі, котрі мають затверджуватися Верховною Радою. Закон передбачатиме розробку та затвердження: «Національної програми розвитку суднобудування України до 2030 року»; «Національної програми кораблебудування України до 2030 року».

ЛІТЕРАТУРА

[1] Рижева Н. О. Суднобудування в Україні: етапи й особливості розвитку (від давнини до початку ХХ ст.). – Дис. ...д-ра іст. Наук : 07.00.01 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ, 2010.

[2] Проект Концепції Закону України "Про державну підтримку суднобудування" електронний ресурс [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://sd.net.ua/2009/06/10/proekt_koncepc_zakonu_ukrani_pro_derzhavnu_pdtrimku_sudnobuduvannja.html

Shipbuilding is starting production of marine industry

Iryna Oleksandrivna Zhuvahina¹

¹Pervomaisk Branch of Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Annotation. The analysis of the modern state of shipbuilding is carried out in Ukraine, as a fundamental dominant of marine industry. The necessity of improvement of state administration shipbuilding is reasonable. Basic principles of proceeding in socio-economic and defensive meaningfulness of industry are certain. The Project of Conception of Law of Ukraine presented to consideration is "About state support of shipbuilding".

Keywords: shipbuilding, industry, economy, development, safety, politics, Ukraine.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ

Карась П.М.¹, Гришина Л.О.²

¹кандидат економічних наук, професор кафедри фінансів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
karas.nuos@gmail.com

²кандидат економічних наук, професор НУК, завідувачка кафедри економіки і організації виробництва Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
grishinappi@gmail.com

Анотація. Досліджено місце, значення та тенденції функціонування морських портів України. Визначено джерела фінансового забезпечення реалізації Стратегії розвитку вітчизняних морських портів. Сформовано рекомендації щодо зміцнення фінансової складової реалізації Стратегії на шляху становлення України як морської держави.

Ключові слова: морські порти, розвиток, стратегія, фінансове забезпечення

На сьогодні реалії функціонування морського транспортного комплексу України свідчать про його невідповідність зростаючим потребам у переміщенні вантажів, вимогам світових стандартів якості надання транспортних послуг. Досліджуючи тенденції функціонування вітчизняної сфери морської діяльності, слід відзначити, що під тиском загальних несприятливих економічних умов, Україна втрачає лідерство в обслуговуванні експортно-імпортних морських вантажопотоків, а внаслідок високого рівня зношеності виробничого потенціалу морського транспорту прискорюється зниження конкурентоспроможності підприємств морської галузі в цілому. Тому актуалізуються завдання реформування і розвитку морських портів, у яких обслуговується морський і водний транспорт. Особливої уваги заслуговують питання фінансового забезпечення реалізації Стратегії розвитку морських портів до 2038 року.

Слід відзначити, що метою Стратегії розвитку морських портів України до 2038 року встановлено «визначення концептуальних засад формування державної політики планування та розвитку портової галузі, спрямованих на покращення сервісу, створення умов для залучення приватних інвестицій та підвищення ефективності використання наявних потужностей в морських портах України...» [1]. Тому питання фінансового забезпечення досягнення визначених завдань займають важливе місце в сучасних умовах розвитку портової галузі. Серед джерел фінансового забезпечення реалізації зазначеної Стратегії можуть бути як кошти суб'єктів господарювання, що надають послуги в морських портах України, так і кредитні, інвестиційні кошти (рис.1).

Рис.1. Джерела фінансових ресурсів реалізації Стратегії розвитку морських портів України

Одною із важливих подій економічного простору України стало проведення в жовтні 2019 року Першого Інвестиційного Форуму «RE:THINK invest in Ukraine» під егідою Президента України Володимира Зеленського [2]. Серед 120 інвестиційного проекту слід відзначити 2 проекти щодо розвитку морської інфраструктури Причорноморського регіону, а саме: інвестиційний проект концесії морського порту «Ольвія» (розрахована сума інвестицій становить 49 млн.дол. США); інвестиційний проект концесії Херсонського морського порту (розрахована сума інвестицій становить 45 млн.дол. США). Стосовно фінансування розвитку морської інфраструктури за рахунок інвестицій іноземного капіталу, варто відзначити, що вони можуть здійснюватися у різних формах, а найбільш розповсюдженою формою є інвестиції в акціонерний капітал підприємств, державні та корпоративні цінні папери. Одним із найбільших партнерів такої співпраці є Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), який надає міжнародні кредити на пільгових умовах під державні гарантії та кредитує приватні

підприємства на комерційних умовах [3]. Серед цілей і напрямів фінансової підтримки зазначаються і заходи із завершення модернізації основного транспортного коридору, що з'єднує Україну з Європейським Союзом; ініціативи за проектами в морських портах, на приватних терміналах та інфраструктурних об'єктах.

Варто відзначити, що необхідною передумовою активізації фінансово-інвестиційних процесів у забезпеченні розвитку вітчизняних морських портів є формування взаємовигідних відносин між суб'єктами морської галузі і фінансово-кредитними установами. До основних вимог при цьому треба вказати великі обсяги залученого капіталу, тривалі терміни та доступність його ціни. Якщо ж немає можливості отримати доступ до альтернативного фінансування, то суб'єкти морської інфраструктури можуть користуватися послугами лізингу, що є досить розповсюдженим в розвинутих морських державах. Як показує позитивний досвід інших країн, доцільним є створення банківських консорціумів, які очолює банк з достатніми пасивами, великим досвідом кредитної діяльності та який має налагоджені зв'язки з фінансовими і кредитними структурами. Функціонування такого банківського консорціума може мати багато переваг для розвитку морської інфраструктури [4].

Отже, однією із передумов фінансування реалізації Стратегії являється створення сприятливих інвестиційних умов для розвитку морських портів та реалізації масштабних інвестиційних проектів, прийняття порядку та умов здійснення компенсації залучених у розвиток стратегічних об'єктів портової інфраструктури інвестицій, спрощення процедур передачі майна і земельних ділянок, розташованих на території порту, в концесію; здійснення відповідної амортизаційної політики, тощо. Подальша активізація фінансово-інвестиційних процесів у забезпеченні розвитку морських портів потребує формування відповідного організаційно-економічного механізму, впровадження якого сприятиме підтримці інвестиційної діяльності, оптимізації джерел фінансування морської галузі, інноваційному розвитку портової інфраструктури та зміцненню позицій України як морської держави в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Про внесення змін до Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року. Розпорядження Кабміну України від 23 грудня 2020 р. №1634-р.
- [2] "RE:think. Invest in Ukraine". Перший інвестиційний форум в Україні. URL :<https://eu4business.eu/uk/events/mizhnarodnyy-investytsiyny-forum-rethink-invest-ukraine>
- [3] Міжнародне співробітництво: ЄБРР. URL: <https://www.minfin.gov.ua>
- [4] Фінанси суднобудівних підприємств: монографія/ І.А.Воробйова, Г.В.Єфімова, П.М.Карась, О.П.Кириченко, О.М.Крамаренко, В.Н.Парсяк, О.В.Пашенко, Н.В.Приходько, Г.К.Рогов, Н.Є.Терешкіна, П.В.Трофімішин, М.В.Фатєєв, Е.Б.Хачатуров.-Миколаїв: НУК. 2012. 234 с.

Financial providing of realization of Strategy of development of marine ports of Ukraine

Karas P.¹, Gryshyna L.²

¹⁻²Admiral Makarov National University of Shipbuilding: Mykolayiv, UA

Annotation. A place, value and tendencies of functioning of marine ports of Ukraine, is investigational. The sources of the financial providing of realization of Strategy of development of home marine ports are certain. Recommendations are formed in relation to strengthening of financial component realization of Strategy on the way of becoming of Ukraine as naval power.

Keywords: marine ports, development, strategy, financial providing